

PROTOCOL FACULTATIV CU PRIVIRE LA IMPLICAREA COPIILOR ÎN CONFLICTE ARMATE LA CONVENȚIA PRIVIND DREPTURILE COPILULUI*

Statele părți la prezentul Protocol,

Încurajate de sprijinul larg acordat Convenției privind drepturile copilului, care denotă o voință generală de deschidere pentru promovarea și protecția drepturilor copilului,

Reafirmând că drepturile copilului reclamă o atenție specială și lăsând un apel pentru îmbunătățirea continuă a situației tuturor copiilor, precum și pentru dezvoltarea și educarea lor în condiții de pace și securitate,

Preocupate de efectele dăunătoare și larg răspândite ale conflictelor armate asupra copiilor și de consecințele pe termen lung asupra păcii, securității și dezvoltării durabile,

Condamnând utilizarea ca ținte a copiilor în conflicte armate și în atacurile directe asupra locurilor protejate de dreptul internațional, inclusiv asupra celor în care, în general, prezența copiilor este semnificativă, cum ar fi școli și spitale,

Luând act de adoptarea Statutului Curții Penale Internaționale de la Roma, în particular de includerea printre crimele de război a recrutării sau înrolării copiilor sub 15 ani ori a folosirii lor pentru a se implica activ în conflicte armate internaționale și neinternaționale,

Considerând în consecință că, pentru întărirea în continuare a implementării drepturilor recunoscute de Convenția privind drepturile copilului, este nevoie de creșterea protecției copiilor împotriva oricărei implicări în conflicte armate,

Luând act că în art. 1 din Convenția privind drepturile copilului se prevede că în sensul acestei Convenții copilul este definit ca orice ființă umană sub 18 ani, cu excepția cazurilor în care vârsta majoratului este atinsă înainte de 18 ani, conform legislației aplicabile copilului,

*Convins*e că adoptarea unui protocol facultativ la Convenție, care ridică vârsta minimă a unei eventuale înrolări în forțele armate și a participării la ostilități a copiilor, va contribui în mod efectiv la implementarea principiului conform căruia interesul superior al copilului trebuie să reprezinte o premisă primordială în toate deciziile care îl vizează,

Luând act de faptul că la cea de-a 26-a Conferință internațională a Crucii Roșii și a Semilunii Roșii din luna decembrie 1995 s-a recomandat, *inter alia*, ca părțile într-un conflict să ia toate măsurile necesare pentru a împiedica participarea copiilor sub 18 ani la ostilități,

Salutând adoptarea în unanimitate în luna iunie 1999 a Convenției nr. 182 a Organizației Internaționale a Muncii cu privire la interzicerea celor mai grave forme de exploatare a muncii copilului și la acțiunea imediată pentru eliminarea acestora, care interzice, *inter alia*, recrutarea forțată sau obligatorie a copiilor pentru folosirea în conflicte armate,

Condamnând cu profundă îngrijorare recrutarea, pregătirea și folosirea, în interiorul și în afara frontierelor naționale, a copiilor la ostilități de către grupări armate distincte de forțele armate ale unui stat și recunoscând responsabilitatea celor care recrutează, pregătesc și folosesc copii în acest scop,

* *Adoptat și deschis spre semnare, ratificare și aderare prin Rezoluția Adunării Generale A/RES/54/263 din 25 mai 2000.*

România a ratificat Protocolul prin Legea nr. 567 din 19 octombrie 2001, publicată în „Monitorul Oficial al României”, partea I, nr. 692 din 31 octombrie 2001.

Reamintind obligația fiecărei părți la un conflict armat de a se conforma prevederile dreptului internațional umanitar,

Subliniind că prezentul protocol nu aduce atingere scopurilor și principiilor enunțate de Carta Națiunilor Unite, în special art. 51, și normelor relevante ale dreptului umanitar,

Ținând seama de faptul că pacea și securitatea, bazate pe respectul deplin al scopurilor și principiilor conținute în Cartă și pe respectarea instrumentelor relevante aplicabile în domeniul drepturilor omului, sunt indispensabile pentru protecția totală a copilului, în special în timpul conflictelor armate și sub ocupația străină,

Recunoscând nevoile speciale ale acelor copii care, datorită situației economice și sociale sau sexului, sunt, în particular, vulnerabili în ceea ce privește înrolarea sau folosirea lor în ostilități contrare prezentului protocol,

Conștiente de necesitatea luării în considerare a profundelor cauze economice, sociale și politice ale participării copiilor la conflicte armate,

Convinse de necesitatea întăririi cooperării internaționale în vederea implementării prezentului protocol, precum și a reabilitării fizice și psihosociale și a reintegrării a copiilor victime ale conflictelor armate,

Încurajând participarea comunității și, în mod special, a copiilor și a copiilor victime la diseminarea informațiilor și a programelor educaționale referitoare la implementarea acestui protocol,

Au convenit cele ce urmează:

ARTICOLUL 1

Statele părți vor lua toate măsurile posibile pentru a veghea ca membrii forțelor armate, care nu au împlinit vârsta de 18 ani, să nu participe direct la ostilități.

ARTICOLUL 2

Statele părți vor veghea ca persoanele care nu au împlinit vârsta de 18 ani să nu constituie obiectul înrolării obligatorii în cadrul forțelor armate.

ARTICOLUL 3

1. Statele părți vor ridica vârsta minimă de recrutare voluntară în cadrul forțelor armate naționale în raport cu cea fixată la art. 38 paragraful 3 din Convenția privind drepturile copilului, ținând seama de principiile enunțate în acest articol și de recunoașterea, în baza Convenției, a protecției speciale de care se bucură persoanele cu vârsta sub 18 ani.

2. Fiecare stat parte va depune, cu ocazia ratificării prezentului Protocol sau a aderării la acesta, o declarație obligatorie care să indice vârsta minimă de la care este permisă înrolarea voluntară în forțele armate naționale și să descrie garanțiile prevăzute pentru a veghea ca această înrolare să nu fie forțată sau realizată prin constrângere.

3. Statele părți care permit înrolarea voluntară în forțele armate naționale până la vârsta de 18 ani trebuie să pună în aplicare garanții minime care să asigure că:

- a) înrolarea este voluntară;
- b) înrolarea se efectuează cu consimțământul și în cunoștința de cauză a părinților sau tutorilor legali;

c) persoanele sunt pe deplin informate cu privire la îndatoririle care le revin în cadrul serviciului militar;

d) persoanele furnizează o dovadă credibilă a vârstei înainte de a fi acceptate în serviciul militar național.

4. Fiecare stat parte poate în orice moment să își întărească declarația sa prin notificare adresată Secretarului general al O.N.U., care va informa toate statele părți. Această notificare intră în vigoare la data la care este primită de Secretarul general.

5. Obligația de a ridica vârsta minimă prevăzută în paragraful 1 al prezentului articol nu se aplică școlilor aflate sub administrația sau sub controlul forțelor armate ale statelor părți, în conformitate cu prevederile art. 28 și 29 din Convenția privind drepturile copilului.

ARTICOLUL 4

1. Grupurile armate distincte de forțele armate ale unui stat nu trebuie sub nici o formă să înroleze sau să utilizeze pentru ostilități persoanele sub 18 ani.

2. Statele părți vor lua toate măsurile posibile pentru a împiedica înrolarea și utilizarea acestor persoane, în special măsuri de ordin juridic pentru interzicerea și sancționarea penală a acestor practici.

3. Aplicarea prezentului articol nu va afecta statutul juridic al oricărei părți implicate într-un conflict armat.

ARTICOLUL 5

Nici o dispoziție a prezentului Protocol nu poate fi interpretată ca împiedicând aplicarea prevederilor legislației unui stat parte sau a instrumentelor internaționale și de drept internațional umanitar mai favorabile realizării drepturilor copilului.

ARTICOLUL 6

1. Fiecare stat parte va lua toate măsurile de ordin juridic, administrativ, precum și alte măsuri pentru a asigura implementarea și aplicarea efectivă a prevederilor prezentului Protocol, în limitele competenței sale.

2. Statele părți se angajează să promoveze principiile și prevederile prezentului Protocol și să le facă larg cunoscute, prin mijloace corespunzătoare, deopotrivă copiilor și adulților.

3. Statele părți vor lua toate măsurile posibile pentru a veghea că persoanele aflate sub incidența jurisdicției lor, recrutate sau implicate în ostilități ce contravin prevederilor prezentului protocol sunt demobilizate sau eliberate din serviciul militar. Statele părți vor acorda acestor persoane, atunci când este nevoie, întreaga asistență necesară pentru refacerea fizică și psihologică și pentru reintegrarea lor socială.

ARTICOLUL 7

1. Statele părți vor colabora pentru implementarea prevederilor prezentului Protocol, în special pentru prevenirea oricărei activități contrare și pentru reabilitarea și reintegrarea socială a persoanelor victime ale actelor contrare prezentului Protocol, prin cooperare tehnică și asistență financiară. Asistența și cooperarea se vor dezvolta în consultare cu statele părți vizate și cu organizațiile internaționale competente.

2. Statele părți vor acorda asistența menționată prin intermediul programelor multilaterale, bilaterale sau al altor programe existente ori, printre altele, prin intermediul unui fond de contribuții voluntare constituit în conformitate cu regulile Adunării Generale a Națiunilor Unite.

ARTICOLUL 8

1. Fiecare stat parte, în termen de 2 ani după intrarea în vigoare a prezentului Protocol, va prezenta un raport Comitetului pentru Drepturile Copilului, conținând informații cuprinzătoare cu privire la măsurile luate în vederea implementării prevederilor prezentului Protocol, în special măsurile luate pentru implementarea prevederilor referitoare la participare și înrolare.

2. După prezentarea rapoartelor cuprinzătoare fiecare stat parte la protocol va include în rapoartele pe care le va prezenta Comitetului pentru Drepturile Copilului, conform art. 44 din Convenție, orice altă informație suplimentară care privește implementarea prezentului Protocol. Alte state părți la protocol vor înainta un raport la fiecare 5 ani.

3. Comitetul pentru Drepturile Copilului poate cere statelor părți informații relevante pentru implementarea prezentului Protocol.

ARTICOLUL 9

1. Prezentul Protocol este deschis spre semnare oricărui stat care este parte la Convenție sau semnatar al acesteia.

2. Prezentul Protocol este supus ratificării și este deschis spre aderare oricărui stat. Instrumentele de ratificare sau de aderare vor fi păstrate de Secretarul general al Națiunilor Unite.

3. Secretarul general, în calitate sa de depozitar al Convenției și Protocolului, va informa toate statele părți la Convenție și statele care au semnat Convenția asupra depunerii fiecărei declarații, în baza art. 3, și a fiecărui instrument de ratificare și de aderare la prezentul protocol.

ARTICOLUL 10

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare în 3 luni de la depunerea celui de-al zecelea instrument de ratificare sau aderare.

2. Pentru fiecare stat care ratifică prezentul Protocol sau care aderă la el după intrarea lui în vigoare Protocolul va intra în vigoare la o lună de la data depunerii instrumentului de ratificare sau de aderare.

ARTICOLUL 11

1. Orice stat parte poate denunța în orice moment prezentul Protocol prin notificare scrisă adresată Secretarului general al Națiunilor Unite, care va informa ulterior celelalte state părți la Convenție și toate statele semnatare ale Convenției. Denunțarea va produce efect după un an de la data primirii notificării de către Secretarul general. În cazul în care la expirarea termenului de un an statul parte denunțator este implicat într-un conflict armat, denunțarea nu își va produce efectul înaintea încheierii conflictului armat.

2. O astfel de denunțare nu va avea efectul absolvirii statului parte de obligațiile asumate prin prezentul Protocol în privința oricărui act survenit înaintea datei la care denunțarea își produce efectul. O asemenea denunțare nu va prejudicia în nici un fel luarea în considerare a oricărei probleme care se află deja în atenția Comitetului pentru Drepturile Copilului înaintea datei de la care denunțarea a devenit efectivă.

ARTICOLUL 12

1. Orice stat parte poate aduce amendamente pe care le va înainta Secretarului general al Națiunilor Unite. Secretarul general va aduce la cunoștință statelor părți amendamentul propus, solicitându-le să indice dacă sunt de acord cu organizarea unei conferințe a statelor părți pentru a dezbate și a supune la vot respectivele propuneri. În cazul în care, în termen de 4 luni de la data aducerii la cunoștință, cel puțin o treime din numărul statelor părți este în favoarea convocării unei asemenea conferințe, Secretarul general va convoca conferința sub auspiciile Națiunilor Unite. Orice amendament adoptat de o majoritate a statelor părți prezente și cu drept de vot la conferință va fi înaintat pentru aprobare Adunării Generale a Națiunilor Unite.

2. Un amendament adoptat în conformitate cu paragraful 1 va intra în vigoare la aprobarea lui de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite, prin acceptare de către o majoritate de două treimi din numărul statelor părți.

3. Intrarea în vigoare a unui amendament produce efecte asupra tuturor statelor părți care l-au acceptat, celelalte state fiind ținute de prevederile prezentului Protocol și de orice alte amendamente acceptate anterior.

ARTICOLUL 13

1. Versiunile prezentului Protocol în limbile arabă, chineză, engleză, franceză, rusă și spaniolă, fiind egal autentice, vor fi depuse la arhivele Națiunilor Unite.

2. Secretarul general al Națiunilor Unite va transmite copii autentificate de pe prezentul Protocol tuturor statelor părți la Convenție și tuturor statelor semnatare ale acesteia.